

Duarte: een muzikale familie

De familie Duarte was een van de meest muzikale families uit het 17de-eeuwse Antwerpen. De Duarte's stonden bekend als belangrijke juweliers. Maar het waren vooral hun muzikale talenten waarover tijdgenoten vol bewondering spraken.

Op het einde van de zestiende eeuw verhuist Diego Duarte vanuit Portugal naar Antwerpen. Daar legt hij de basis voor een succesvolle handel in juwelen en edelstenen. Gedurende de zeventiende eeuw reizen Diego's zoon Gaspar en diens kinderen doorheen Europa om schitterende juwelen te leveren aan koningen en keizers.

Maar de Duarte's zijn conversos – joden die zich onder druk tot het katholicisme hebben bekeerd –, en in een wereld vol religieuze spanningen zoekt de familie een neutrale en universele taal als basis voor hun vriendschappen en hun handel. Die taal vinden ze in de muziek. De huisconcerten die de familie organiseert lokken bezoekers uit heel Europa naar Antwerpen. Bovendien zijn de Duarte's bevriend met tal van muzikanten en met de beroemde klavecimbelbouwers Ruckers-Couchet.

Woensdagklanken 2018 | In het spoor van de Duarte's

In 2018 staan de Woensdagklanken (klassieke concerten) in het teken van de muzikale wereld van de familie Duarte en hun netwerk. Jonge, beloftevolle musici en gevestigde waarden nemen ons mee van Antwerpse stadspaleizen naar het Engelse hof, van Hollandse tuinen naar Spaanse kastelen, steeds in het spoor van de Duarte's.

Op de Meir, net om de hoek van het Rubenshuis, woont in de 17de eeuw de meest muzikale familie van de stad: de familie Duarte. In hun stadspaleis geven vader Gaspar en drie van zijn dochters regelmatig concerten. Bezoekers uit heel Europa, van Italië tot Zweden, komen luisteren naar de zang en het gamba-, luit- en klavecimbelspel van de Duarte's. Reizigers brengen bovendien ook zelf partituren mee. Zo werd de woonkamer van de familie een internationale, muzikale ontmoetingsplek.

CD-opname: *The Duarte Circle. Antwerp 1640*

Een huisconcert van de Duarte's beluisteren? Dat kan! Op vraag van het Museum Vleeshuis realiseerde barokensemble Transports Publics een cd-opname met de muziek van Leonora Duarte en van vrienden en tijdgenoten van de Duarte's.

Welke muziek klonk er tijdens de huisconcerten van de familie Duarte? Met die vraag gingen musicus Thomas Baeté (Transports Publics) en conservator Timothy De Paepe (Museum Vleeshuis) aan de slag. Het resultaat is de cd *The Duarte Circle. Antwerp 1640*, met muziek van onder meer Leonora Duarte, Constantijn Huygens, Guilielmus Messaus, John Bull, Nicholas Lanier en Girolamo Frescobaldi.

Het is de allereerste keer dat alle muziek van Leonora Duarte werd opgenomen. Er is sowieso al weinig muziek overgeleverd die door 17de-eeuwse vrouwen werd gecomponeerd. En dat het om iemand met een converso-achtergrond maakt het al helemaal uniek.

Bijzonder is ook de opname van *El paso del Mar Rojo* ('Kuando el puevlo de Yisrael'), een Portugees-Joodse tekst, die Thomas Baeté op muziek van Leonora zette.

De vocale en instrumentale bezetting zijn gebaseerd op een brief die Gaspar Duarte in 1640 aan zijn goede vriend Constantijn Huygens stuurde en waarin hij de huisconcerten beschreef.

Transports Publics

- Olalla Alemán, sopraan
- Griet Degeyter, sopraan
- Annelies Decock, viool
- Ortwin Lowyck, viool
- Justin Glaie, viola da gamba & theorbe
- Jan Van Outryve, aartsluit
- Gesina Liedmeier, violone
- Elisabeth Seitz, psalterion
- Korneel Bernolet, virginaal (kopie van het Couchet-virginaal van het Museum Vleeshuis)
- Thomas Baeté, viola bastarda & artistieke leiding

Stadswandeling: in het spoor van Duarte

Wie goed zoekt ontdekt in Antwerpen nog heel wat sporen van de Duarte's en van de plekken die een betekenis hadden in hun leven. De Antwerp Museum App is de perfecte gids bij een wandeling 'in het spoor van Duarte'. De wandeling voert de luisteraar langs elf plekken die iets vertellen over wie de Duarte's waren en hoe ze leefden.

Tijdens de wandeling krijg je fragmenten uit de cd *The Duarte Circle. Antwerp 1640* te horen.

Muziekkamers in het Snijders&Rockoxhuis

Het Snijders&Rockoxhuis nodigde het Museum Vleeshuis uit om twee muziekkamers in te richten. Sinds 24 februari 2018 kan de bezoeker het resultaat daar gaan bekijken.

Nicolaas Rockox en Frans Snijders waren spilfiguren in het Antwerpen van de baroktijd. Beiden drukten hun stempel op het culturele en sociale leven van hun stad, Nicolaas als burgemeester, Frans als bedreven schilder van dieren en stillevenen. Twintig jaar lang waren ze ook buren: ze woonden in twee aangrenzende woningen in de Keizerstraat.

Maar het vernieuwde Snijders&Rockoxhuis herbergt ook een muziekkamer: de muziekkamer van Gaspar Duarte. Bijzondere instrumenten, zeldzame schilderijen en de muziek van Gaspars dochter Leonora Duarte laten je de klank van het 17de-eeuwse Antwerpen ontdekken.